

Vergaderjaar 2020–2021

35 827

EU-voorstel: Strategie voor de rechten van het kind¹

B

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan Europese Commissie
Eurocommissaris voor Justitie,
De heer D. Reynders

Den Haag, 3 juni 2021

De commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft met belangstelling kennisgenomen van de EU-mededeling «EU-strategie voor de rechten van het kind»², de Aanbeveling tot instelling van een Europese kindergarantie³ en de bijbehorende BNC-fiches met de reactie van de regering hierop⁴. De leden van de **SP**-fractie hebben naar aanleiding hiervan nog enkele vragen en opmerkingen, waarbij de leden van de **GroenLinks**-fractie zich aansluiten.

Inleiding

De leden van de fracties van SP en GroenLinks zijn verheugd met de EU-strategie voor de rechten van het kind. Deze kwetsbare groep verdient bijzondere aandacht. Tegelijkertijd merken zij op dat de strategie niet lijkt geschreven aan de hand van de Universele Rechten van het Kind, zoals neergelegd in het VN-Verdrag voor de rechten van het kind. Daardoor is de strategie mogelijk incompleet of zelfs conflicterend met de rechten van het kind. Afgezien van een enkele verwijzing, missen de leden van beide fracties de samenhang. Zij vernemen graag of die samenhang er is en hoe die vorm heeft gekregen.

¹ Zie dossier E210010 op www.europapoort.nl.

² COM(2021) 142; het COM-document ligt ter inzage bij de Directie Inhoud.

³ COM(2021) 137.

⁴ Kamerstukken I 2020/21, 35 827, A.

De Europese Commissie verwijst naar een rapport van Europol om te staven dat er een toename is van online seksueel misbruik van kinderen.⁵ In het rapport wordt die conclusie echter niet getrokken. Op pagina 17 staat te lezen: «It is difficult to assess whether the number of offenders is increasing because of the pandemic. However, the circumstances around the pandemic have given existing offenders access to a broader group of potential victims.»

Er kunnen vele redenen zijn om de stijging van de meldingen te verklaren, onder meer doordat er meer mensen online waren, die dus sneller gingen melden. Bij de Nederlandse hulplijn Helpwanted.nl steeg het aantal meldingen wel tijdens de eerste lockdown in Nederland, maar daarna niet meer. Bovendien gaf de inhoud van die meldingen aan dat er met name werd gemeld over voorvallen in het verleden. Deze ontwikkeling laat zien dat de hulp aan jongeren nog onvoldoende is en dat onrustgevoelens blijven bestaan. Ook kenniscentrum ECP, het Nederlandse centrum voor veilig internetten, heeft onderzoek gedaan naar de ervaringen van jongeren en concludeert dat zij niet vaker slachtoffer zijn geweest van cyberpesten en online seksueel misbruik.⁶ Hoe oordeelt de Commissie over de hulp die geboden wordt aan jongeren na online seksueel geweld? Hoe heeft deze hulp een plek gekregen in de strategie? Is er voldoende kennis aanwezig om te weten hoe de hulp geboden dient te worden?

Kinderparticipatie

De leden van de fracties van SP en GroenLinks missen in de opzet van de Europese Commissie aandacht voor educatie op het gebied van democratie. In de hele Europese Unie staat de democratie onder druk. Om democratie te behouden heeft zij voortdurend onderhoud en aandacht nodig. Waarden die vanzelfsprekend lijken, blijken dat niet meer te zijn en daarmee dreigen de pijlers onder het democratisch bestaan in de vergetelheid te raken. De leden van deze fracties stellen voor om educatie over democratie op te nemen in de strategie, zodat de pijlers van de democratie de benodigde aandacht krijgen.

Sociale inclusie

De leden van de fracties van SP en GroenLinks bekrachtigen de analyse van de Commissie dat sociale en economische ongelijkheid de grootste bedreiging is voor onze kinderen. Zij vragen dit thema voor alle andere thema's te stellen. Uit sociale ongelijkheid vloeit alle andere problematiek voort. Kinderen die opgroeien met een sociaal economische achterstand zijn ongezonder, kunnen minder participeren, hebben minder kans op een goede opleiding en leveren dezelfde basis voor hun kinderen. Op het gebied van gezondheid kan geconstateerd worden dat alcohol en roken nog steeds een groot punt van zorg is. Wat is de strategie op dat gebied van de Commissie?

Bestrijden van geweld

De leden van beide fracties missen hier de aandacht voor kinderen in vluchtelingenkampen. Terecht wijst de Commissie erop dat migrantenkinderen met een achterstand in de maatschappij beginnen, maar de schrijnende omstandigheden van de alleenstaande minderjarige asielzoekers (ama's) in de kampen aan de randen van Europa zou de hoogste prioriteit moeten hebben. Wat is de visie van de Commissie op

⁵ Exploiting isolation: Offenders and victims of online child sexual abuse during the COVID-19 pandemic, Europol, 2020.

⁶ <https://ecp.nl/wp-content/uploads/2021/02/Onderzoek-Safer-Internet-Day-2021.pdf>.

het oplossen van de vreselijke situatie waar deze kinderen in zitten? Hoe beschermt Europa deze kinderen tegen (seksueel) geweld en uitbuiting?

Kindvriendelijke inclusie

De leden van de fracties van SP en GroenLinks merken op dat, alhoewel er in de Commissiemededeling vaak verwezen wordt naar de rechten van het kind, die rechten niet als uitgangspunt voor het ontwikkelen van de strategie lijken te zijn genomen. Klopt deze aanname? Zo nee, waar kunnen de leden van deze fracties die uitgangspunten dan terug zien in de strategie? Zij zijn van mening dat de rechten van het kind bij ieder kind bekend zou moeten zijn, om zo hun positie in de samenleving te kunnen versterken. Bovendien, zo menen deze leden, zou hiermee ook de kennis van mensenrechten in het algemeen versterkt worden. Graag krijgen zij de visie van de Europese Commissie op het bovenstaande.

Digitale- en informatiemaatschappij

De leden van de fracties van SP en GroenLinks steunen de visie dat een vrij toegankelijk internet belangrijk is voor de deelname aan de maatschappij, maar dat dit internet ook gevaren kent. Zij herkennen de opmerkingen rondom de rol van de ouders hierin, maar constateren ook dat de ouders nog te vaak die rol niet kunnen, willen of durven te nemen. Op welke wijze neemt de Europese Commissie versterking van de rol van de ouders ten aanzien van het internetgebruik van het kind mee in haar strategie? Ronduit zorgen maken de leden van beide fracties zich over het verplichten van bedrijven online seksueel misbruik te detecteren en te melden. Naast online seksueel misbruik, verkennen kinderen hun seksualiteit ook online. Dat geldt niet uitsluitend, maar zeer zeker ook voor jongeren uit de LBTGQ+ community. Het verplicht detecteren en melden kan deze jongeren in sommige lidstaten in problemen of zelfs gevaar brengen. Hoe verhoudt zich dit verplicht opsporen en melden tot de Universele Rechten van het Kind en met name met artikel 16? Hoe garandeert de Commissie dat dergelijke methoden niet misbruikt kunnen worden door mensen met andere bedoelingen dan het beschermen van jongeren? Welke randvoorwaarden worden er gesteld aan deze wet- en regelgeving?

De leden van de vaste commissie voor Volksgezondheid en Sport zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk binnen drie maanden na dagtekening van deze brief.

De voorzitter van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M.A.M. Adriaansens